

Onderzoeksrapport openbare speel- en sportruimte Gemeente Hardinxveld-Giessendam

oktober 2024

Inhoudsopgave

Werkwijze	03
Onderzoeksbevindingen	07
<i>Onderzoeksrapportage:</i>	
De Peulen	11
Giessendam	14
Neder-Hardinxveld	17
Boven-Hardinxveld	21
<i>Bijlage:</i>	
Beoordelingsschema plekken	23

Colofon

Titel	Onderzoeksrapport Openbare Speelplekken
Opdrachtgever	Gemeente Hardinxveld-Giessendam
Opdrachtnemer	Speelplan BV Transistorstraat 53b 1322 CK Almere 036 5236127 www.speelplan.nl
Tekst & onderzoek	Valentijn van der Kroon & Giancarlo Barbato

Activiteit voor kleine kinderen vanuit de buurt geïnitieerd, Morel (3.18)

Onderzoeksrapport

Wat is het doel?

Bureau Speelplan heeft in opdracht van de gemeente Hardinxveld-Giessendam in het najaar van 2024 onderzoek gedaan naar de openbare speel- en sportplekken in de gemeente. Het doel van het veldonderzoek is het in kaart brengen van de huidige bespeelbaarheid en kwaliteit van de speel- en sportplekken in de openbare ruimte. Hierbij wordt gekeken naar de formele speelplekken die in het beheersysteem van de gemeente staan (peil: maart 2024). Tijdens het veldwerk wordt tevens gekeken naar de bespeelbaarheid van de overige openbare ruimte in de buurten: de informele speelruimte.

Hoe worden de speelplekken in kaart gebracht?

Naast het geven van een kwaliteitsoordeel dient het onderzoek ook om de speelruimte te kwantificeren; Hoeveel speelplekken zijn er? Hoe liggen ze verdeeld over de wijken en buurten? Welke functies hebben de speelplekken en op welke doelgroep zijn ze gericht? De resultaten en bevindingen van het veldonderzoek zijn per plek terug te vinden in dit rapport. Per wijk zijn de resultaten verwerkt in een speelruimtekaart.

Wat wordt er gedaan met de onderzoeksresultaten?

De bevindingen van het onderzoek worden gebruikt als startpunt voor het opstellen van een nieuw uitvoerings- en beheerplan voor de openbare speel- en sportruimte in Hardinxveld-Giessendam. Aanvullend kan dit rapport ook gebruikt worden als naslagwerk bij herinrichtingen, bewonersavonden, vragen, klachten en initiatieven vanuit de samenleving.

De informatie in dit rapport is gebaseerd op bevindingen gedurende het veldonderzoek en is een momentopname. Hierdoor kan een bevinding in het rapport afwijken van de huidige situatie, bijvoorbeeld door aanpassingen in de tussentijd, gepleegd onderhoud of vernielingen op de specifieke locaties. Daarnaast is het van belang te onderstrepen dat er, ondanks criteria per thema, altijd sprake blijft van een zekere subjectiviteit. Achtergrondinformatie kan (gedeeltelijk) ontbreken, en ook verschillend te interpreteren zijn.

In dit onderzoeksrapport wordt meestal gesproken over speelplekken. Hiermee bedoelen wij zowel sport- als speelplekken of een combinatie van beide.

Beoordelingscriteria

De speelplekken zijn beoordeeld op de volgende criteria:

- **Situering** - Ligging, zichtbaarheid, omvang, beschutting, bereikbaarheid, geluid(soverlast). Hierbij wordt gekeken naar het beoogde doel van de plek (doelgroep, type spel, capaciteit) en de ligging in de buurt. Past het wel op de locatie, is er voldoende ruimte voor het beoogde spel, kunnen kinderen hier zelfstandig komen en is de plek ook bereikbaar met bijvoorbeeld een rolstoel?
- **Inrichting** - Uitdaging, speelwaarde, verblijfswaarde, variatie, ruimte. Is de inrichting uitdagend genoeg voor de doelgroep om zich hier langere tijd te vermaken? Bij de grotere plekken wordt de verblijfswaarde ook beïnvloed door de aanwezigheid van bankjes (niet vol in de zon). Qua spelen is het belangrijk dat er voldoende speelvormen zijn voor het beoogde doel van de plek en dat er goed samengespeeld kan worden, ook als je een handicap hebt.
- **Huidige staat** - Onderhoud, slijtage, verwerking, vandalisme, zwerfafval. Hoe ligt de speelplek erbij? Hier wordt vooral gelet op de aantrekkelijkheid van de speelplek. Dit betreft geen (veiligheids)inspectie.
- **Klimaatbestendigheid** - Beschutting (schaduw), vegetatie, wateropvang en -afvoer. Hoe goed kan de plek omgaan met extremen in het klimaat? Hierbij wordt vooral gelet op het aspect verkoeling. Plekken waar voldoende beschutting is door bomen of beplanting en waar vooral gewerkt is met natuurlijke ondergronden (gras, zand, houtsnippers).
- **Inclusiviteit** - Ondergronden, paden, omheiningen, drempels, speelaanleidingen en -toestellen. Hoe goed kunnen mensen met verschillende beperkingen spelen op de plek? De mate van inclusiviteit wordt beoordeeld afhankelijk van de toegankelijkheid van de locatie en de toestellen en de aanwezigheid van bespeelbare speelaanleidingen en speeltoestellen (soms speciaal ontworpen voor mensen met een beperking).

Elke speel- of sportplek wordt op deze criteria beoordeeld op een schaal van 1 tot 5 (slecht/ onveilig tot uitstekend). Voldoende (3) is het beginpunt van de beoordeling. Aspecten die negatieve en positieve invloed hebben op de criteria bepalen de uiteindelijke beoordeling. De wijze van beoordelen is ook in beeld weergegeven in een beoordelingsschema (bijlage).

Een kanttekening bij de beoordelingscriteria is dat de thema's 'klimaatbestendigheid' en 'huidige staat' op gespannen voet kunnen staan. Een goed beschutte plek met veel bomen zorgt immers vaak voor meer aanslag, ingroei en verwerking van toestellen of ondergronden. Hierdoor kan een hoge score op het ene thema zorgen voor een lagere score op een ander thema. Het is daarom niet makkelijk om een plek te treffen die op elk punt goed of uitstekend scoort.

Onderverdeling in leeftijden

Tijdens het veldwerk wordt gekeken naar de beoogde **doelgroep** van elke locatie om zo een beeld te krijgen van de mogelijkheden die kinderen hebben om binnen de woonomgeving en bewegingsruimte van het kind speelruimte te vinden die aansluit op de bij die leeftijd behorende speelwaarden. Bij het toewijzen van een doelgroep wordt gekeken naar het huidige aanbod op de speelplek en bij sportplekken aanvullend naar de beschikbare ruimte en de ligging in de woonomgeving. In de onderstaande tabel staan de gebruikte leeftijdsgroepen. Op een speelplek kunnen meerdere groepen bediend worden. De leeftijdsgroepen staan aangegeven linksbovenin per speelplek:

Leeftijd	Speelvorm/activiteit	Voorbeelden voor inrichting
1 t/m 4 jaar	Ontdekken van ruimtes, materialen en vaardigheden. Rollenspel en fantasiespel. Contact met andere kinderen.	Materialen zoals zand, water, gras, takjes en blaadjes. Bespeelbaar groen, kleurgebruik. Kleine, gemakkelijk toegankelijke speeltoestellen of speelaanleidingen. Beschutting en zitmogelijkheden voor ouders/begeleiders.
5 t/m 8 jaar	Samenspel, regelspel en balspelen. Gevarieerder en wilder bewegingsspel. Motorische ontwikkeling. Ontdekking en grensverlegging.	Toestellen, speelaanleidingen en materialen die samenspel, creatie en motorische ontwikkeling stimuleren. Klimmen, schommelen, hogere glijbanen. Open en besloten ruimtes, verhard en onverharde ondergronden. Natuurlijke inrichting met bespeelbaar groen. Ruimte voor fietsen en steppen.
9 t/m 12 jaar	Samenspel, sport en competitie, opzoeken risico's en onderzoekend spelgedrag. Minder regelspel. Overgang van spelen naar ontmoeten.	Trapveldje en andere sportplekken. Fysiek uitdagende en variatie in speeltoestellen. Avontuurlijke en natuurlijke inrichting met risicovolle elementen. Ruimte om zelf spel te ontwikkelen. Minder gebonden aan buurt.
13 t/m 16 jaar	Ontmoeting en sport, uitrusten en chillen (in groepsverband). Fysieke en sociale grensverlegging.	Uitdagende sportmogelijkheden zoals freerunning, skatepark en fietscross. Ruime basketbal- en voetbalvelden. Ruimte voor ontmoeting, bankjes bij sportplekken.
17 t/m 20 jaar	Ontmoeting met ruimte voor scooter en auto. Sport gericht op verbeteren vaardigheden en/of persoonlijk voorkomen.	Ruimte voor zowel individueel als in groepsverband sporten. Professionele inrichting van sportplekken. Ontmoetingsplekken buiten bebouwde kom voor scooters en auto's.
21 t/m 65 jaar	Combinatie sport, ontmoeting en recreatie.	Beweegroutes, sport- en ontmoetingsmogelijkheden bij speelplekken (sport en ontmoeting met andere ouders). Groene recreatieomgeving op loop- of fietsafstand.
65+ jaar	Bewegen, recreëren en ontmoeten.	Beweegmogelijkheden gericht op mensen met een verminderde mobiliteit. Inrichting met sporttoestellen voor onderhouden van gezonde spieren en botten. Veilige wandel en fietsroutes. Een groene recreatieomgeving op loopafstand. Ruimte voor ontmoeting.

Bereik van de speelplek

Bij het beoordelen van formele speelplekken wordt onderscheid gemaakt tussen kleine speelplekken, plekken voor de hele buurt en grotere plekken voor de hele wijk. Belangrijk is dat hierbij criteria als “ligging” en “inrichting” specifiek worden gekoppeld aan het beoogde bereik. Een kleine speelplek vraagt immers iets anders qua inrichting dan een plek waar de hele buurt moet kunnen spelen.

Kleine speelplek

Speelaanbod en omvang zijn beperkt en gericht op een jonge doelgroep en direct omwonenden. De plek ligt vaak beschut in de woonomgeving zodat er goede sociale controle mogelijk is. Soms is er sprake van een speelplek met een enkel toestel of een speelaanleiding in de verharding. Dit is een kleine speelplek, maar met beperkte speelwaarde (een speelhoekje). Dit wordt aangegeven met het volgende symbool:

Speelplek voor de buurt

Een (bijvoorbeeld centrale) plek in de buurt met een belangrijke ontmoetingsfunctie, uitgebreidere en uitdagendere inrichting en meer ruimte. Er is vaak een combinatie van spel en sport te vinden en vaak wordt een bredere doelgroep bediend (5 tot 15 jaar). Een buurtspeelplek trekt kinderen uit de hele buurt.

Grote speelplek voor het hele dorp

Onderscheidend door ligging of inrichting heeft een grote speelplek een buurt- en soms zelfs een wijkoverstijgende functie. Hier wordt een brede doelgroep (0 tot 99 jaar) bediend en is sprake van een uitdagend en multifunctioneel aanbod van sport- en speeltoestellen.

Speelvormen

Diversiteit in het speelaanbod is belangrijk per locatie, binnen de directe woonomgeving van een kind (de speelbuurt, zie ook bladzijde 6), binnen elke wijk en in heel de stad zelf. Het is wenselijk dat binnen een speelbuurt verschillende speelvormen voorkomen, maar ook dat de plekken verschillende doelgroepen aanspreken. De diversiteit zorgt ervoor dat kinderen van verschillende leeftijden geprikkeld en uitgedaagd worden om meer gebruik te maken van de speelruimte (zowel formeel als informeel) in hun buurt. Voor een diverse speelbuurt, wordt aanbevolen om in elke speelbuurt tenminste de verschillende speelvormen aan te bieden zoals weergegeven in de **Schijf van Vijf voor Buitenspelen**.

De speelplekken worden op de kaarten en in de beoordeling geclassificeerd aan de hand van symbolen. Er wordt gebruik gemaakt van de volgende symbolen om het type speelplek te verbeelden. Een combinatie van **speelvormen** is mogelijk.

Traditionele speelplek

De meer ‘reguliere’ speelplek met speeltoestellen als een wip, glijbaan en schommel.

Sportplek

Spelend sporten: bijvoorbeeld voetbal, korfbal, tennis, basketbal, skaten, crossbaantjes, freerunning en stepbaantjes.

Natuurlijk spelen (ravotplek)

Bewust als speelplek ingericht groen. Heuvels, bosjes, bomen en gras; spelen met zand, water en los materiaal.

Pleintje

Autovrij (verkeers)pleintje of superbrede stoep waar kinderen zelf spel kunnen bedenken met lijnen, bollen, kleur en andere speelaanleidingen

Speelroute

Een kindvriendelijke en veilige route door de buurt die belangrijke (spel)locaties met elkaar verbindt al dan niet met speelaanleidingen.

De speelbuurt

Wat is een speelbuurt?

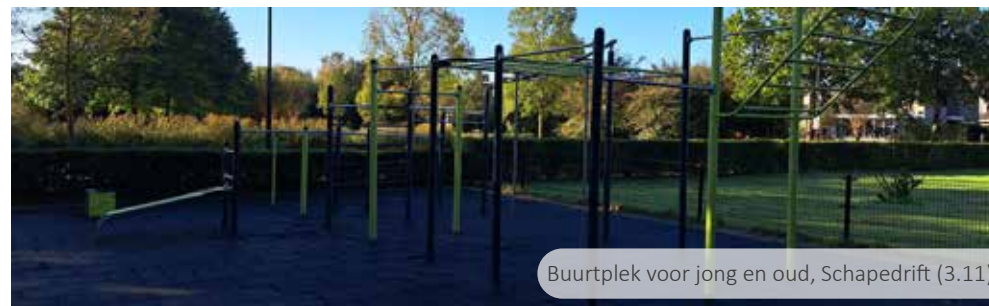
Om het belang van een formele speelplek goed in te kunnen schatten wordt in het onderzoek naar de bespeelbaarheid van **speelbuurten** gekeken. Dit is het deel van een wijk waarin kinderen van 5/6 tot 10/11 jaar zich vrij kunnen bewegen. Drukke wegen, watergangen, spoorlijnen maar ook industriegebieden of parken zijn **barrières** voor kinderen. Een speelbuurtgrens is soms ook vooral een niet-fysieke afspraak. Kinderen komen of mogen dan simpelweg niet uit hun eigen buurtje. Op de kaarten staan de speelplekken genummerd per speelbuurt.

Hoe beoordeel je het aanbod van een speelruimte?

De speelbuurt is het gebied waarin steeds moet worden gekeken of het aanbod bijdraagt aan goede speelruimte. Wat nodig is voor een goede speelbuurt, is afhankelijk van de omvang en het karakter van de speelbuurt. Van belang is met name de hoeveelheid en diversiteit aan speelmogelijkheden en uitdaging binnen een speelbuurt. Kunnen kinderen zich hier goed vermaken? Om de speelruimte te beoordelen zijn daarom in elke wijk de barrières ingetekend. In uitvoeringsplannen en adviezen kan vervolgens aangegeven worden welke plekken essentieel zijn om te behouden en waar een uitbreiding nodig is. Hierbij worden de volgende vier (voorlopige)kaders gehanteerd:

- Elke speelbuurt moet tenminste één goede buurtspeelplek hebben (actieradius 400 meter) of als het niet mogelijk is;
- Een netwerk van (goede) kleinere speelplekken met een actieradius van 100 tot 200m.
- In goed bespeelbare buurten (brede stoepen, lage parkeerdruk, voldoende bespeelbaar groen, weinig barrières) is het niet noodzakelijk om te voorzien in aanvullende speelplekken, kinderen kunnen in principe de centrale buurtspeelplek bereiken.
- In buurten die minder goed bespeelbaar zijn, is het wél nodig om te voorzien in zowel de buurtspeelplek als een netwerk van kleinere speelplekken.

Naast de speelplekken in de speelbuurt zijn er in soms ook grote speelplekken met een aanbod voor de hele wijk. Hoewel deze voor omliggende woningen ook als buurtspeelplek kunnen functioneren, zijn zij in sommige gevallen bewust bedoeld voor een specifieke doelgroep verspreid over de gehele gemeente (bv. natuurspeeltuin 't Weitje). Als de ligging (bv. buiten de speelbuurt) of het aanbod (bv. alleen voor skaters) niet voldoen voor een speelbuurt, kunnen de grote plekken niet meetellen voor de kaders van speelbuurten hierboven.

Buurtplek voor jong en oud, Schapedrift (3.11)

Uitsnede van de kaart Boven-Hardinxveld

Kleine speelplek voor jonge kinderen, Schokker 8 (1.12)

Onderzoeksbevindingen gehele gemeente

7

De gemeente telt 60 formele, openbare speelplekken met speel- en sporttoestellen verspreid over 4 wijken: De Peulen, Giessendam, Neder-Hardinxveld en Boven-Hardinxveld. Dit is de wijkindeling volgens het CBS. Het aanbod bestaat uit 29 kleine speelplekken, 10 buurtspeelplekken en 3 speelhoekjes. Er zijn 17 plekken alleen op sport gericht, waarvan 4 sporthoekjes (bijvoorbeeld een trapveld). Weliswaar zijn er naast deze plekken nog 12 locaties (kleine speelplekken, buurt- of wijkspelplekken) waar naast formeel spel ook een vorm van sport wordt aangeboden.

Het speelaanbod kan beter

Barrières

De wijken in Hardinxveld-Giessendam zijn ingedeeld in verschillende speelbuurten. In sommige gevallen worden de buurten van elkaar gescheiden door fysieke barrières, maar meestal hebben kinderen te maken met sociale barrières, zoals afspraken met hun ouders. De fysieke barrières bestaan uit de wegen rond de dorpen (bijvoorbeeld Peulenlaan) en enkele doorgaande wegen door de dorpskernen (bijvoorbeeld Spindermolen).

Verdeling

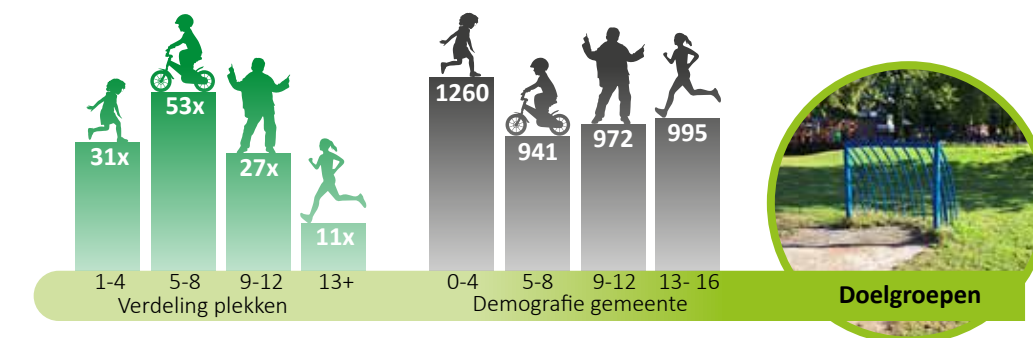
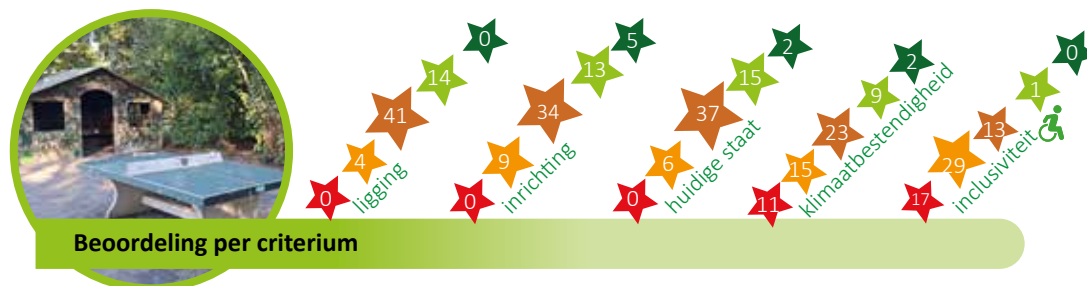
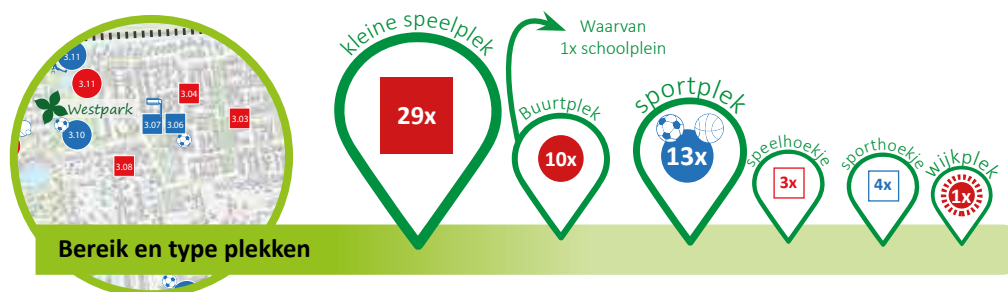
In de meeste speelbuurten zijn er voldoende formele speelplekken. Binnen de buurten is er een wisselende spreiding van ingerichte plekken. Sommige buurten beschikken over een enkele buurtplek, terwijl andere buurten juist een netwerk van kleine speelplekken hebben, zoals bijvoorbeeld Neder-Hardinxveld noord, hier ontbreekt een buurtplek.

Variatie op de speelplek

Het formele speelaanbod bestaat voornamelijk uit kleine speelplekken. Binnen dit aanbod is er een gevarieerd gebruik van ondergronden; verharde en losse ondergronden wisselen elkaar af. De speeltoestellen zijn voornamelijk bedoeld voor kinderen van 1 tot en met 8 jaar. Er zijn weinig hogere, uitdagende speeltoestellen, waardoor kinderen uit de bovenbouw en ouder dan het basisonderwijs aangewezen zijn op de buurt- en sportplekken.

Plekken voor jong en oud?

Het netwerk bestaat in mindere mate uit buurtplekken. Het is wenselijk om in elke buurt (of, als er geen barrières zijn, binnen 400 meter van elke woning) één goede buurtplek te hebben waar jong en oud samen kunnen komen om te spelen en te sporten. In Hardinxveld Giessendam is dit niet overal het geval. De speel- en sportplek op de Uranusstraat is een goed voorbeeld van een centrale plek waar jong en oud gebruik van kunnen maken.

Het sport- en beweeg aanbod is traditioneel

De meeste speelbuurten beschikken over minstens één sportvoorziening, vaak in de vorm van een trapveld (grasveld met kleine of grote voetbaldoelen). Naast de mogelijkheid om te voetballen, staan er door de buurten heen tafeltennistafels. Verder zijn er op verschillende plekken basketbalvelden of -palen, en zijn er enkele korfbal- en volleybalmogelijkheden. In de Merwedestraat is een coole skatebaan voor kinderen, en op de Schapedrift is een calisthenicsparkje aangelegd. Het calisthenicspark is beperkt in grootte en uitdaging.

Het sportaanbod kan worden uitgebreid door meer aandacht te geven aan urban sports. De buurtplekken, zoals bijvoorbeeld de Nassaustraat, en de ruimer opgezette sportterreinen bieden hiervoor voldoende ruimte. Urban sports zoals freerunning, 3x3 basketbal en een pumptrack zouden interessante toevoegingen kunnen zijn.

De toegankelijkheid van de speelplekken kan beter

47 van de 60 plekken scoort niet goed op inclusiviteit. Dit komt voornamelijk doordat deze plekken niet goed toegankelijk zijn voor inwoners met een fysieke beperking, door het gebruik van natuurlijke ondergronden (zonder paden) of door slechte toegang (bijvoorbeeld door scooterpoortjes of hoge stoepranden). Een klein deel van de locaties is echter wel toegankelijk voor alle inwoners. Op deze plekken kan iedereen bij de speelplaats komen en zijn er mogelijkheden om uit te rusten (zitmeubilair). Er is één locatie, de Graaf Lodewijkstraat, die hoog scoort op inclusiviteit. Hier hebben kinderen, zowel met als zonder handicap, de mogelijkheid om samen te spelen. Deze locatie is echter enigszins afgelegen en biedt beperkte uitdaging.

De klimaatbestendigheid van de speelplekken is voldoende

Hardinxveld bevindt zich in een groene omgeving, omringd door uitgestrekte polders met weilanden, sloten en dijken die bijdragen aan een open en rustgevend landschap. In de wijken zelf is er eveneens voldoende groen, met uitzondering van de industrieterreinen. Ongeveer de helft van de speelplekken heeft een natuurlijke ondergrond, doorgaans in de vorm van gras. Op 34 locaties is de klimaatbestendigheid beoordeeld als voldoende of hoger. Deze plekken bieden bovendien voldoende beschutting tegen de zon in de zomer, waardoor ze zelfs bij warm weer comfortabel zijn.

Er is voldoende vrije ruimte voor sport en spel

In de gemeente zijn er mogelijkheden voor informeel spelen in het groen. Kinderen kunnen in de woonwijken voornamelijk terecht op plantsoenen en enkele bosjes, vaak dicht bij formele speelvoorzieningen. Hoewel er minder pleintjes zijn om op te spelen, zijn de meeste straten relatief rustig en zijn er parkeerplaatsen voor auto's in de buurten. De smalle stoepen bieden minder ruimte, maar kunnen wel creatief spelen in de omgeving stimuleren.

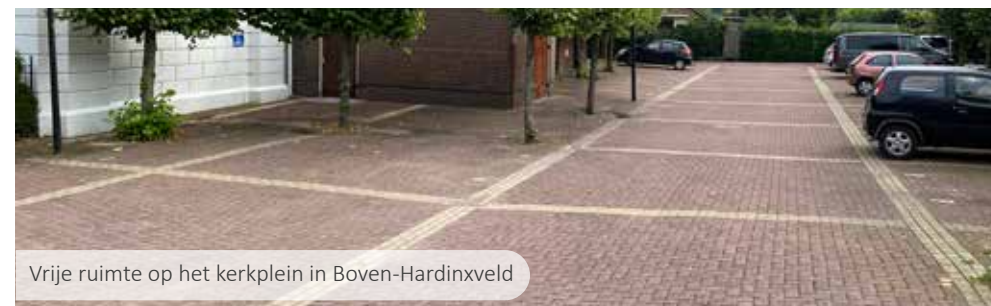
De beste ruimte voor vrij spel bevindt zich in de parken, zoals de groenstrook onderin De Peulen. Tijdens de rondgang zijn hier verschillende spelende kinderen en jongeren aangetroffen. Daarnaast waren er sporen van spel waar te nemen, waaronder een zelfgeplaatste basketbalpaal die iemand op deze plek heeft neergezet.

De schoolpleinen zijn niet openbaar

In de gemeente is er slechts één openbaar schoolplein, gelegen aan de Merwedestraat. Dit plein fungeert ook als buurtplek. De overige basisscholen zijn omringd door hoge hekken rondom hun schoolpleinen en sluiten na schooltijd.

Informeel groen bij de Merwedestraat

Vrije ruimte op het kerkplein in Boven-Hardinxveld

Schoolplein van basisschool De Regenboog (niet openbaar)

Aanbevelingen

- Uitdaging en variatie op speelplekken vergroten: meer uitdaging voor kinderen van 9+ jaar en meer variatie in het toestellenaanbod.
- Variatie in het sportaanbod vergroten: Urban Sports toevoegen aan het sportaanbod.
- Bij herinrichting van speellocaties buurt- en wijkplekken inclusiever inrichten (paden, ondergronden en toestellen).
- Meer aandacht voor het wijkoverstijgende jongerenaanbod (12+). Betrek jongeren en partijen die werkzaam zijn met jongeren in de participatie en zorg voor de aanleg van extra jongerenlocaties in Hardinxveld-Giessendam.

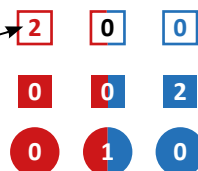
Toelichting

Op de volgende pagina's is de beoordeling van alle wijken/buurt in de gemeente Hardinxveld-Giessendam opgenomen. Hierbij beoordelen we zowel de formele als de informele speel-, beweeg- en ontmoetingsruimte.

Hieronder lichten we kort toe hoe deze beoordeling gelezen moet worden.

De rode en blauwe vierkanten en cirkels laten zien:

- hoeveel locaties er zijn
- het type locatie (zie pagina 6)
- of een locatie alleen **speelvoorzieningen**, alleen **sportvoorzieningen** of een combinatie van **beide** heeft.

In dit voorbeeld zijn er 2 speelhoekjes waar alleen speelvoorzieningen zijn, 2 kleine locaties met alleen sportvoorzieningen en 1 grotere plek met zowel speel- als sportvoorzieningen.

De gekleurde cirkels met witte cijfers zijn gekoppeld aan de beoordeling van de formele locaties. Het cijfer laat zien hoeveel locaties in de wijk/buurt op dat punt beoordeeld zijn met **onvoldoende**, **matig**, **voldoende**, **goed** en **zeer goed**.

Het cijfer achteraan geeft het gemiddelde aan van de kern aan. Waarbij we een onvoldoende het cijfer 1 geven en een zeer goed een 5.

In dit voorbeeld scoren 2 locaties een onvoldoende op het gebied van klimaatbestendigheid, 4 locaties een matig, 6 locaties een voldoende en 4 locaties een goed. Er zijn geen locaties die een zeer goed scoren. Het gemiddelde komt dan op een 2,8 (op een schaal van 1 t/m 5).

2 4 6 4 0 Klimaatbestendigheid (hittestress, wateroverlast) gemiddeld = 2,8

Naast de formele ruimte is er ook gekeken naar de informele speel-, beweeg- en ontmoetingsruimte. De bevindingen hierover zijn woordelijk opgeschreven.

Foto van Merwedestraat park (2.26)

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk/ buurt: De Peulen

11

Samengevat: 13 speel- en/of sportplekken

Formele openbare plekken met een **speel-** en **sportaanbod**

0	0	2	Aantal speel- of sporthoekjes
3	0	4	Aantal kleine speelplekken
2	2	0	Aantal buurtplekken (met openbaar schoolplein)
0	0	0	Aantal wijkplekken

Variatie sportaanbod:

 5x voetbal: trapveldjes en kooien	 1x skaten
 2x basketbal: veld en enkele basket	 2x tafeltennistafel

Beoordeling formele voorzieningen (score 1-5)

0	0	10	3	0	Situering (context, ligging in de wijk, omvang)	gemiddeld = 3,2
0	4	8	1	0	Inrichting (verblijfswaarde, uitdaging)	gemiddeld = 2,8
0	0	6	6	1	Huidige staat (uitstraling, afval, betrokkenheid)	gemiddeld = 3,6
1	3	7	2	0	Klimaatbestendigheid (hittestress, wateroverlast)	gemiddeld = 2,8
4	8	1	0	0	Inclusiviteit (samenspel/-sport, toegankelijkheid)	gemiddeld = 1,8

Demografie

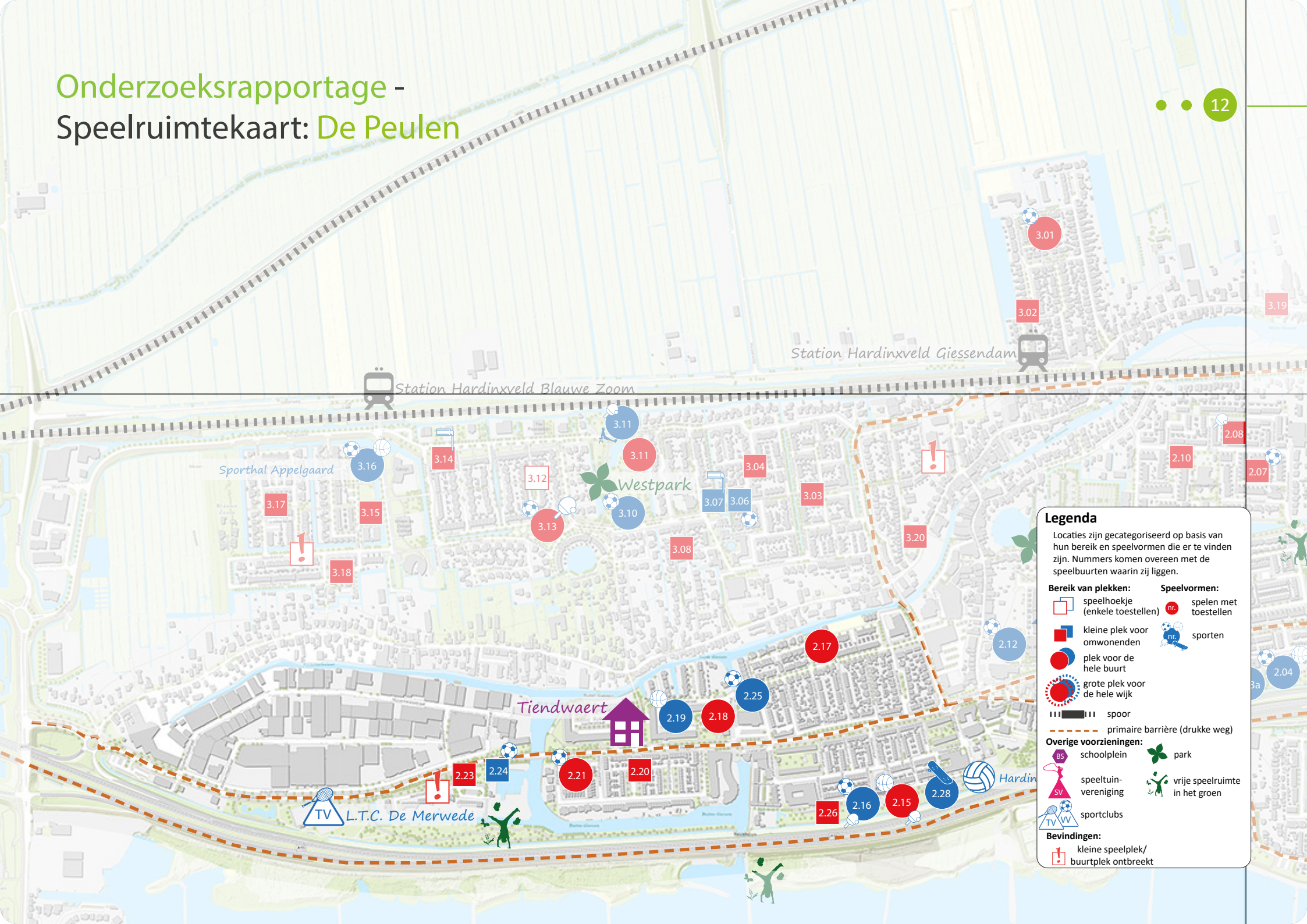
- Aantal inwoners in de leeftijd 0-20 jaar: 2105
- Sterkst vertegenwoordigde doelgroep: 0 t/m 4 (526 personen)
- Gemiddeld 101 kinderen (1 t/m 12 jaar) per speelplek. Situatie per doelgroep:
 - 0 t/m 4 jaar: 526 kinderen 5 plekken 105 kind/plek
 - 5 t/m 8 jaar: 407 kinderen 11 plekken 37 kind/plek
 - 9 t/m 12 jaar: 378 kinderen 9 plekken 42 kind/plek
 - 13 t/m 16 jaar: 410 jongeren 3 plekken 137 jongeren/plek
 - 17 t/m 20 jaar: 384 jongeren 3 plekken 128 jongeren/plek
- Aantal inwoners in de leeftijd 65+: 1859

Indruk van de formele speel- en sportplekken

Onderzoeksrapportage - Speelruimtekaart: De Peulen

12

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk: De Peulen

13

Toelichting formeel speel- en sportaanbod

De wijk is onderverdeeld in drie speelbuurten, gescheiden door een riviertje (De Buiten Giessen) en een drukke weg (Peulenlaan). Het speelaanbod biedt een goede afwisseling tussen kleine speelplekken en buurtspeelplekken. Je zou kunnen stellen dat er wellicht te veel buurtspeelplekken zijn. De speelplekken verkeren in goede staat, en sommige zijn recent vernieuwd. Hoewel de ondergronden van de buurtplekken vaak klimaatbestendig zijn, maakt dit ze minder toegankelijk voor mensen met een beperking. Het sportaanbod is voldoende met faciliteiten, zoals een volleybalveld, een basketbalveld, een skatebaan en een voetbalkooi. De voetbalkooi is een goed voorbeeld van een sportplek die uitnodigt tot ontmoeting, en tijdens de rondgang werd deze druk bezocht.

Toelichting vrij speel- en sportaanbod

In De Peulen is er voldoende groene vrije ruimte. In de westelijke speelbuurt, langs de snelweg, ligt een groenstrook waar men kan wandelen en waar enkele speelaanleidingen aanwezig zijn (zie foto rechts midden). Daarnaast is het mogelijk om te vissen in het riviertje, wat een grote plus is. Er is echter minder verharde vrije ruimte, zoals pleintjes. In de buurten zijn looproutes aangelegd die worden ondersteund door stoepen, maar deze zijn niet volledig toegankelijk doordat er bijvoorbeeld geen hellingen zijn aangebracht bij opstapjes.

Kansen en aanbevelingen

- Verbeter de toegankelijkheid van buurtplekken, zodat ze voor iedereen toegankelijk zijn. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van vaste ondergronden en/of verharde verbindingspaden tussen de toestellen.
- Het is aan te bevelen om het sportaanbod in het groen onder de apollostraat te vergroten, omdat het daar aangenaam is om te sporten.

traditioneel

sporten

natuurlijk
spelen

speelpleintje

speelroute

Schijf van Vijf

Indruk van informele speel- en sportruimte

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk/ buurt: Giessendam

14

Samengevat: 20 speel- en/of sportplekken

Formele openbare plekken met een **speel-** en **sportaanbod**

1 **0** **2** Aantal speel- of sporthoekjes

9 **1** **4** Aantal kleine speelplekken

1 **2** **0** Aantal buurtplekken

0 **0** **0** Aantal wijkplekken

Variatie sportaanbod:

 6x voetbal: trapveldjes en kooien

 1x callistenics

 1x basketbal: veld

 2x tafeltennistafel

 2x korfbal: enkele paal

Beoordeling formele voorzieningen (score 1-5)

0 **1** **15** **4** **0** Situering (context, ligging in de wijk, omvang) gemiddeld = **3,2**

2 **1** **11** **6** **0** Inrichting (verblijfswaarde, uitdaging) gemiddeld = **3,1**

0 **2** **13** **4** **1** Huidige staat (uitstraling, afval, betrokkenheid) gemiddeld = **3,2**

3 **6** **5** **5** **1** Klimaatbestendigheid (hittestress, wateroverlast) gemiddeld = **2,8**

8 **9** **3** **0** **0** Inclusiviteit (samenspel/-sport, toegankelijkheid) gemiddeld = **1,8**

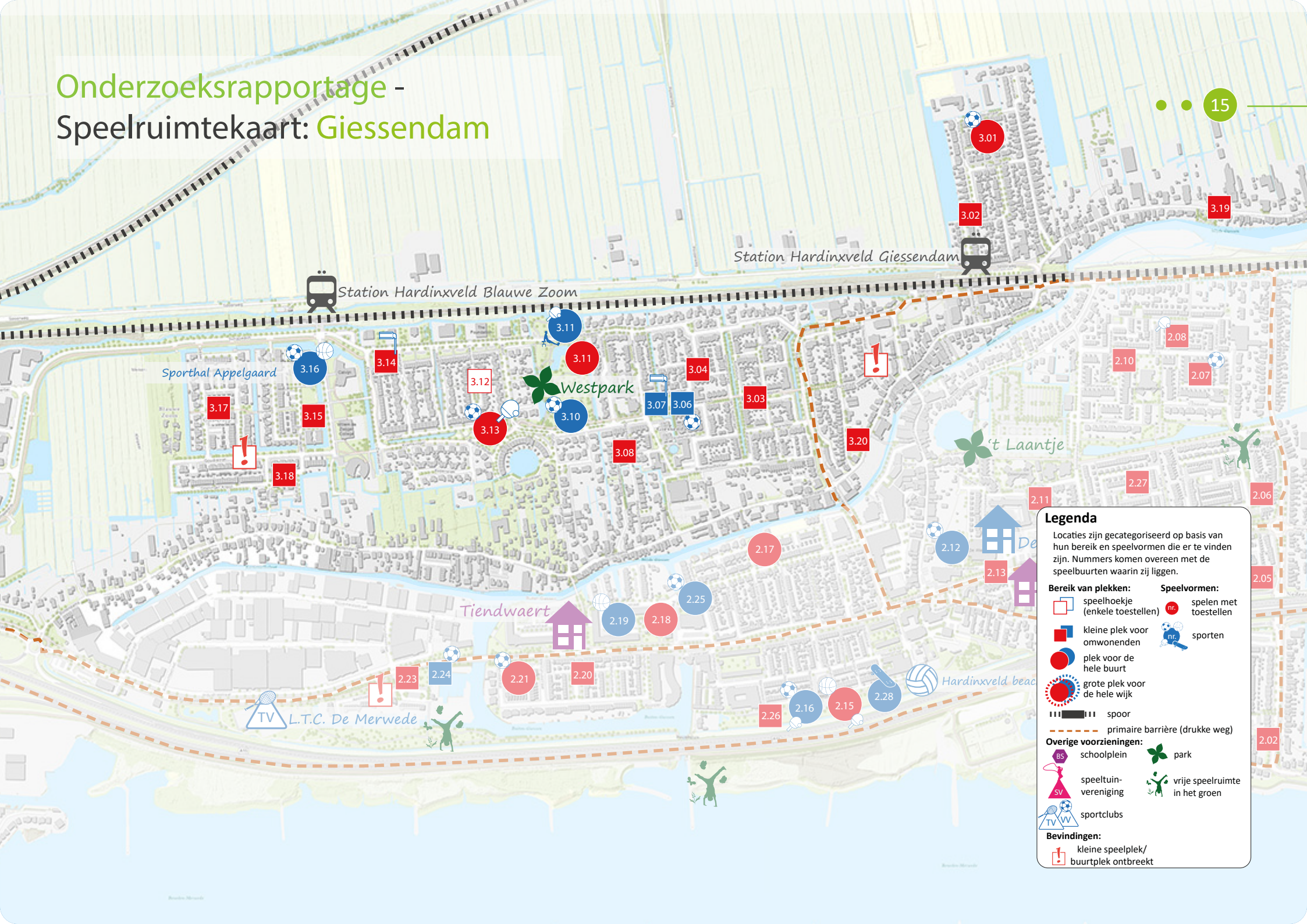
Demografie

- Aantal inwoners in de leeftijd 0-20 jaar: **1730**
- Sterkst vertegenwoordigde doelgroep: **0 t/m 4 (394 personen)**
- Gemiddeld 51 kinderen (1 t/m 12 jaar) per speelplek. Situatie per doelgroep:
 - 0 t/m 4 jaar: 394 kinderen 10 plekken 39 kind/plek
 - 5 t/m 8 jaar: 294 kinderen 17 plekken 17 kind/plek
 - 9 t/m 12 jaar: 341 kinderen 11 plekken 31 kind/plek
 - 13 t/m 16 jaar: 348 jongeren 3 plekken 116 jongeren/plek
 - 17 t/m 20 jaar: 353 jongeren 3 plekken 118 jongeren/plek
- Aantal inwoners in de leeftijd 65+: **793**

Indruk van de formele speel- en sportplekken

Onderzoeksrapportage - Speelruimtekaart: Giessendam

Legenda

Locaties zijn gecategoriseerd op basis van hun bereik en speelvormen die er te vinden zijn. Nummers komen overeen met de speelbuurten waarin zij liggen.

Bereik van plekken:	Speelvormen:
speelhoekje (enkele toestellen)	spelen met toestellen
kleine plek voor omwonenden	sporten
plek voor de hele buurt	
grote plek voor de hele wijk	
spoor	
primaire barrière (drukke weg)	
Overige voorzieningen:	
schoolplein	park
speeltuin-vereniging	vrije speelruimte in het groen
sportclubs	
Bevindingen:	
kleine speelplek/ buurtplek ontbreekt	

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk: Giessendam

16

Toelichting formeel speel- en sportaanbod

Giessendam is in meerdere speelbuurten onderverdeeld door verschillende barrières. In het oostelijke gedeelte van de wijk loopt een redelijk drukke weg (Weideveld) en er is een spoorovergang. Daarnaast zijn er enkele grachtjes die een barrière kunnen vormen, vooral ten zuiden van Station Hardinxveld Blauwe Zoom. Er zijn weinig buurtplekken; zowel in het westen als in het oosten in de buurt van de Pulsstraat ontbreekt een buurtspeelplek. In het westen is dit belangrijk, vooral gezien de woningen die daar nu worden gebouwd.

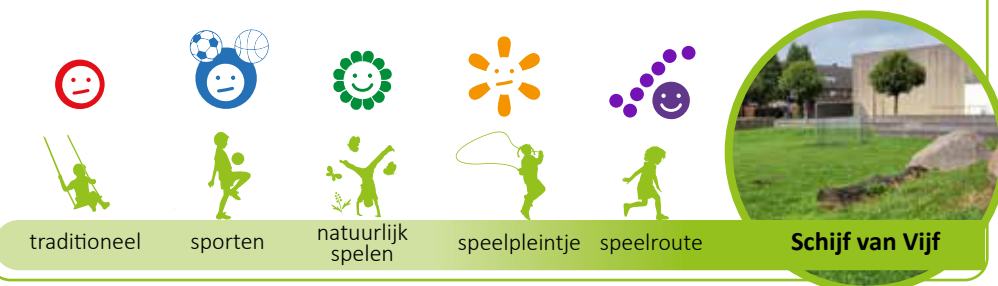
Qua sport- en spelaanbod is er enige variatie, maar de speeltoestellen zijn vooral interessant voor kinderen tot tien jaar. De grote variatie is ook zichtbaar in het verschil tussen traditioneel en natuurlijk spelen. Met name in Blauwe Zoom zijn de locaties wat natuurlijker ingericht. Ook de speellocaties in het Westpark (3.09 en 3.10) dragen bij aan deze variatie. Voor jongeren is het aanbod goed toereikend. Aan de Schapedrift (3.11) en de Appelgaard (3.15) is er veel ruimte voor ontmoeting voor deze doelgroep.

Toelichting vrij speel- en sportaanbod

Doordat Giessendam veel formele speelruimte kent, ligt er weinig druk op het informele aanbod. De ruimte is echter gebruiksvriendelijk ingericht. De speel- en parkeerfunctie zijn goed van elkaar gescheiden en op sommige locaties vinden we tekenen van spel op straat, bijvoorbeeld olifantenpaadjes en ludieke speelroutes (zie foto's). In het Westpark en rond de Bellefleur en de Tureluur is een goede groene verbinding die uitnodigt tot spelen en bewegen in het groen.

Kansen en aanbevelingen

- Hoewel de ruimte groen is ingericht, ontbreekt het op sommige locaties aan een klimaatbestendige en beschutte invulling. Dit kan worden verbeterd bij toekomstige herinrichtingen.
- Ook is het aan te bevelen sommige locaties wat uitdagender in te richten. Door bijvoorbeeld meer uitdagende toestellen.

Indruk van informele speel- en sportruimte

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk/ buurt: Neder-Hardinxveld

17

Samengevat: 14 speel- en/of sportplekken

Formele openbare plekken met een **speel-** en **sportaanbod**

0 **0** **0** Aantal speel- of sporthoekjes

7 **3** **3** Aantal kleine speelplekken

0 **0** **0** Aantal buurtplekken

1 **0** **0** Aantal wijkplekken

Variatie sportaanbod:

 4x voetbal: trapveldjes en kooien **1x** basketbal: veld

 2x tafeltennistafel

Beoordeling formele voorzieningen (score 1-5)

0 **2** **7** **5** **0** Situering (context, ligging in de wijk, omvang) gemiddeld = **3,2**

1 **0** **8** **4** **1** Inrichting (verblijfswaarde, uitdaging) gemiddeld = **3,3**

0 **2** **10** **2** **0** Huidige staat (uitstraling, afval, betrokkenheid) gemiddeld = **3,0**

4 **1** **6** **2** **1** Klimaatbestendigheid (hittestress, wateroverlast) gemiddeld = **2,6**

2 **6** **6** **0** **0** Inclusiviteit (samenspel/-sport, toegankelijkheid) gemiddeld = **2,3**

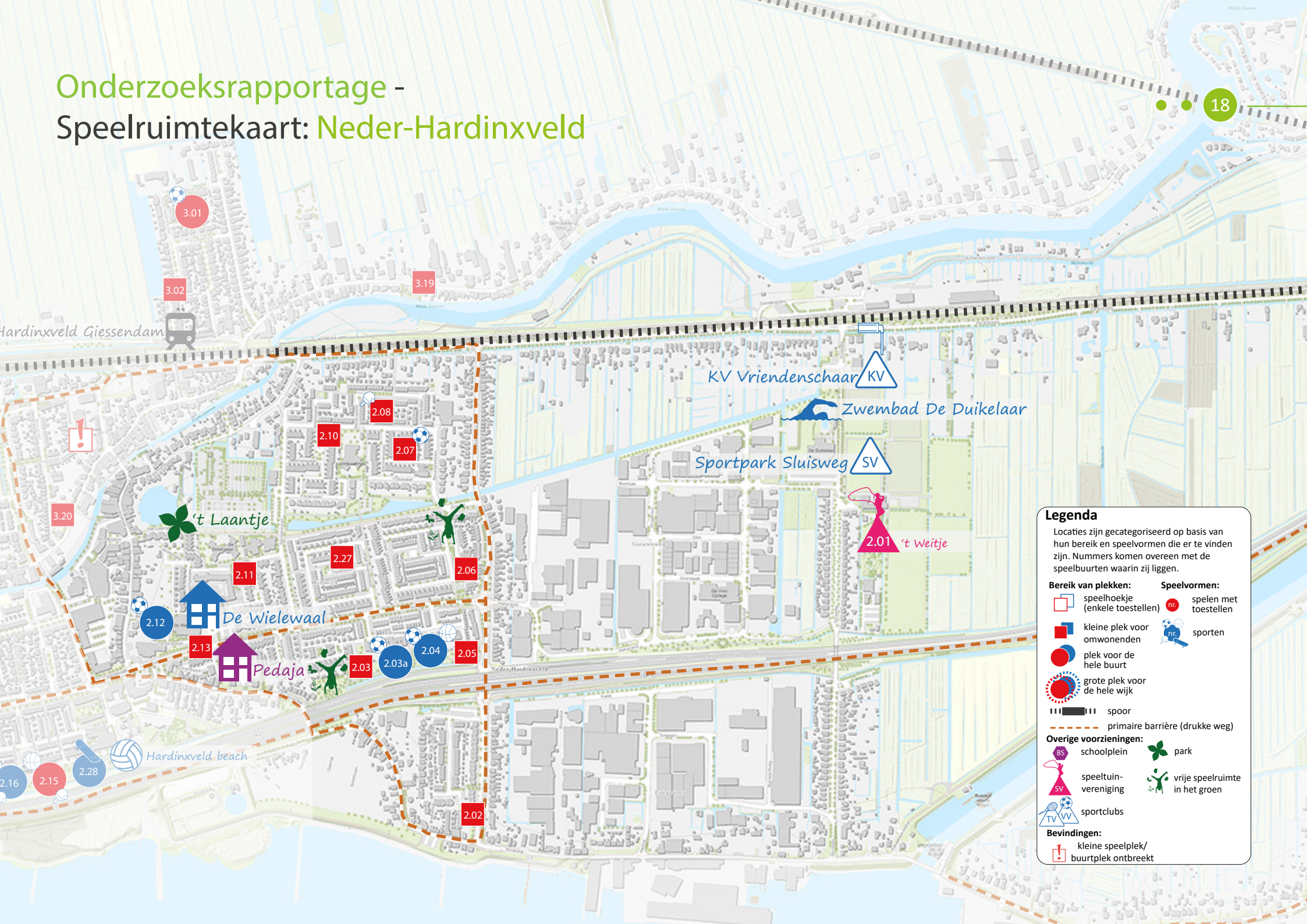
Demografie

- Aantal inwoners in de leeftijd 0-20 jaar: **2105**
- Sterkst vertegenwoordigde doelgroep: **0 t/m 4 (526 personen)**
- Gemiddeld 93 kinderen (1 t/m 12 jaar) per speelplek. Situatie per doelgroep:
 - 0 t/m 4 jaar: 526 kinderen 9 plekken 58 kind/plek
 - 5 t/m 8 jaar: 407 kinderen 12 plekken 34 kind/plek
 - 9 t/m 12 jaar: 378 kinderen 11 plekken 34 kind/plek
 - 13 t/m 16 jaar: 410 jongeren 3 plekken 137 jongeren/plek
 - 17 t/m 20 jaar: 384 jongeren 3 plekken 128 jongeren/plek
- Aantal inwoners in de leeftijd 65+: **1859**

Indruk van de formele speel- en sportplekken

Onderzoeksrapportage - Speelruimtekaart: Neder-Hardinxveld

Legenda

Locaties zijn gecategoriseerd op basis van hun bereik en speelvormen die er te vinden zijn. Nummers komen overeen met de speelbuurten waarin zij liggen.

Bereik van plekken:

- speelhoekje (enkele toestellen)
- kleine plek voor omwonenden
- plek voor de hele buurt
- grote plek voor de hele wijk

- spoor
- primaire barrière (drukke weg)

Overige voorzieningen:

- schoolplein
- park
- speeltuin-vereniging
- vrije speelruimte in het groen
- sportclubs

Bevindingen:

- kleine speelplek/ buurtplek ontbreekt

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk: Neder-Hardinxveld

19

Toelichting formeel speel- en sportaanbod

In Neder-Hardinxveld zijn vooral kleine speelplekken te vinden. De speelplekken zijn voorzien van bankjes, wat ontmoeting bevordert. Ze zijn vaak binnen een straal van 300 meter bereikbaar. Er zit weinig variatie in het toestelaanbod. Desondanks scoren ze voldoende op de speelkwaliteit. Sommige locaties zijn wat gevarieerder, zoals Natuurspeeltuin 't Weitje (2.01) of de locatie Breedewaij (2.02). De inrichting ervan is vooral gericht op kinderen tot tien jaar. De sportinvulling is ook wat eenzijdig. In de wijk is er voornamelijk ruimte voor voetbal en tafeltennis. Aan de Baijensweer is ook ruimte voor basketbal op een voetbal- en basketbalveld (2.04).

Toelichting vrij speel- en sportaanbod

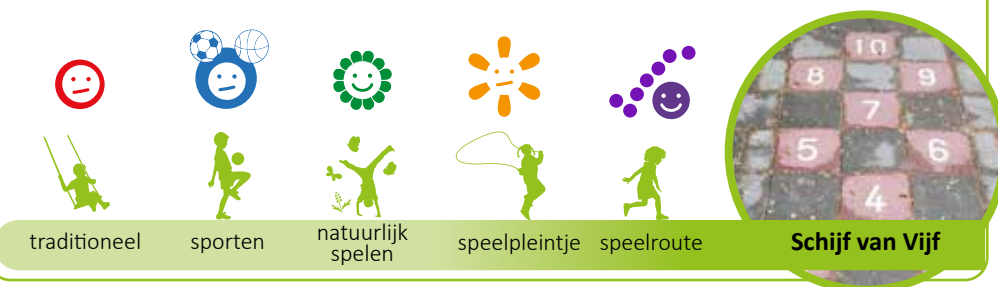
De openbare ruimte is over het algemeen gebruiksvriendelijk ingericht. In het informeel groen vinden we soms wat sporen van vrij spel. Ook zijn de hofjes redelijk speelvriendelijk ingericht. De functies voor spelen en parkeren zijn over het algemeen vrij goed van elkaar gescheiden. In de wijken vinden we ook veel steegjes die ervoor zorgen dat er autovrije tussendoorroutes ontstaan tussen de speelplekken. Met 't Laantje en het de Baijensweer zijn er ook goede aanknopingspunten waar het formele en het vrije aanbod elkaar ontmoeten.

Rondom de Wielewaal en zorgcentrum Pedaja zien we dat de ruimte ook toegankelijk is ingericht. Door gebruik te maken brede stoepen en van verlagingen in het straatwerk, is de ruimte goed toegankelijk gemaakt voor meerdere gebruikersgroepen van jong tot oud.

Kansen en aanbevelingen

- Het algemene speelaanbod zou uitdagender kunnen worden ingericht. Door middel van hogere en uitdagendere toestellen.
- Op de grotere locaties (2.03) kan meer ruimte worden gecreëerd voor toegankelijk spel, zodat er een interactievere plek voor iedereen ontstaat.

Indruk van informele speel- en sportruimte

traditioneel

sporten

natuurlijk
spelen

speelpleintje

speelroute

Schijf van Vijf

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk/ buurt: Boven-Hardinxveld

20

Samengevat: 13 speel- en/of sportplekken

Formele openbare plekken met een **speel-** en **sportaanbod**

2 **0** **0** Aantal speel- of sporthoekjes

5 **1** **2** Aantal kleine speelplekken

0 **3** **0** Aantal buurtplekken

0 **0** **0** Aantal wijkplekken

Variatie sportaanbod:

 2x voetbal: gras/ kunstgras/ kooi/ JC

 2x basketbal: veldje en enkele paal

 4x tafeltennistafel

Beoordeling formele voorzieningen (score 1-5)

0 **1** **9** **3** **0** Situering (context, ligging in de wijk, omvang) gemiddeld = **3,2**

0 **4** **7** **2** **0** Inrichting (verblijfswaarde, uitdaging) gemiddeld = **2,8**

0 **2** **8** **3** **0** Huidige staat (uitstraling, afval, betrokkenheid) gemiddeld = **3,1**

3 **5** **5** **0** **0** Klimaatbestendigheid (hittestress, wateroverlast) gemiddeld = **2,2**

3 **6** **3** **1** **0** Inclusiviteit (samenspel/-sport, toegankelijkheid) gemiddeld = **2,2**

Demografie

- Aantal inwoners in de leeftijd 0-20 jaar: **1302**
- Sterkst vertegenwoordigde doelgroep: **0 t/m 4 (340 personen)**
- Gemiddeld 64 kinderen (1 t/m 12 jaar) per speelplek. Situatie per doelgroep:
 - 0 t/m 4 jaar: 340 kinderen 7 plekken 49 kind/plek
 - 5 t/m 8 jaar: 240 kinderen 9 plekken 27 kind/plek
 - 9 t/m 12 jaar: 253 kinderen 5 plekken 51 kind/plek
 - 13 t/m 16 jaar: 237 jongeren 1 plekken 237 jongeren/plek
 - 17 t/m 20 jaar: 232 jongeren 1 plekken 232 jongeren/plek
- Aantal inwoners in de leeftijd 65+: **931**

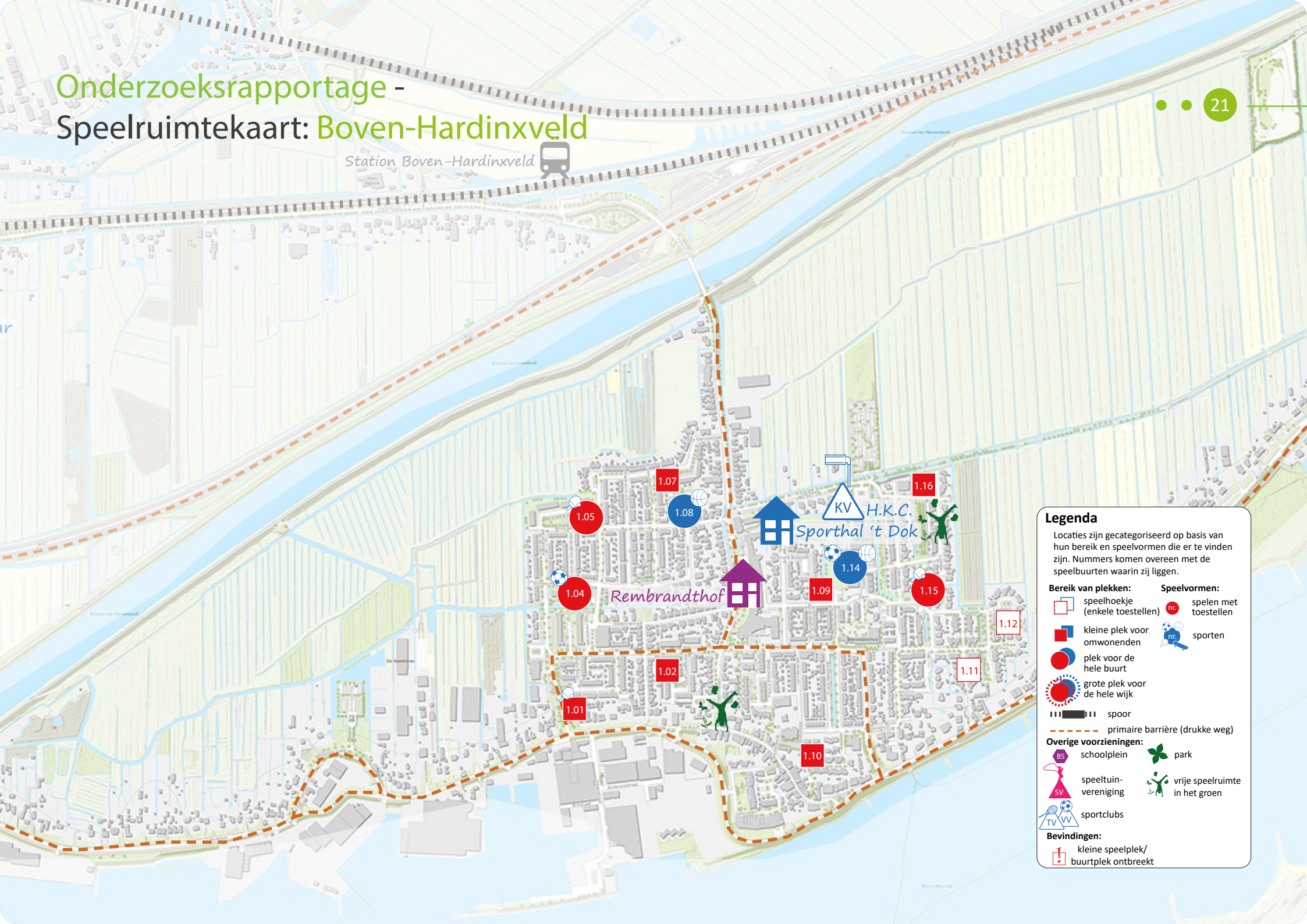
Indruk van de formele speel- en sportplekken

Onderzoeksrapportage - Speelruimtekaart: Boven-Hardinxveld

21

Station Boven-Hardinxveld

Legenda

Locaties zijn gecategoriseerd op basis van hun bereik en speelvormen die er te vinden zijn. Nummers komen overeen met de speelbuurten waarin zij liggen.

Bereik van plekken:

- speelhoekje (enkele toestellen)
- kleine plek voor omwonenden
- plek voor de hele buurt
- grote plek voor de hele wijk

Speelvormen:

- spelen met toestellen
- sporten

- spoor
- primaire barrière (drukke weg)

Overige voorzieningen:

- schoolplein
- speeltuin-vereniging
- sportclubs
- park
- vrije speelruimte in het groen

Bevindingen:

- kleine speelplek/ buurtplek ontbreekt

Onderzoeksrapportage - Situatie per wijk: Boven-Hardinxveld

22

Toelichting formeel speel- en sportaanbod

De Koningin Wilhelminelaan is een dertigweg, maar kan als barrière in de wijk worden beschouwd. Verder zijn er geen drukke wegen of kanalen die als barrières fungeren, waardoor Boven-Hardinxveld lijkt op één grote speelbuurt. Het noordelijke deel van de wijk heeft een goede spreiding van kleine en buurtspeelplekken, maar het zuidelijke gedeelte, richting de Rivierdijk, mist een buurtplek. Hoewel er grote schoolpleinen zijn, zijn deze niet openbaar.

Op de meeste speelplekken staan dezelfde toestellen, wat zorgt voor weinig variatie. Speelplekken voor oudere kinderen zijn beperkt, maar er zijn voldoende sportfaciliteiten zoals tafeltennistafels, voetbalveldjes en basketbalvelden. De toestellen staan veelal op kunstgras, wat de toegankelijkheid voor kinderen met motorische beperkingen verbetert, maar door het gebrek aan schaduw is de klimaatbestendigheid laag.

Toelichting vrij speel- en sportaanbod

De hele wijk kan als één buurt worden beschouwd, omdat er geen duidelijke barrières zijn. Er is behoorlijk wat vrije speelruimte, zoals grasveldjes, maar veel potentiële pleintjes worden benut als parkeerplaatsen tussen de huizen. Rond de speelplekken is er voldoende groen aanwezig, vooral aan de rechterkant van de buurt, waar kinderen kunnen spelen en ontdekken.

Er zijn voldoende stoepen voor voetgangers, en de straten zijn over het algemeen rustig. Bijna heel Boven Hardinxveld is een 30 km/u-zone, waardoor kinderen zich gemakkelijk en veilig door de wijk kunnen verplaatsen, zonder veel druk verkeer tegen te komen.

Kansen en aanbevelingen

- Plaats een buurtplek in de onderste helft van de wijk, bijvoorbeeld in de nieuwbouwwijk (zie uitroeptekens op de kaart).
- Het algemene speelaanbod zou uitdagender kunnen worden ingericht. Door middel van hogere en uitdagendere toestellen.
- Er zijn weinig speelvriendelijke pleintjes, bij herinrichting kan dit worden meegenomen.

traditioneel

sporten

natuurlijk
spelen

speelpleintje

speelroute

Schijf van Vijf

Indruk van informele speel- en sportruimte

Speelplan

Beoordelingsschema - plekniveau

Ligging en situering *

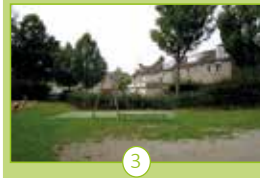
1

- onveilig

2

- onhandig

3

- kan beter, maar voldoende

4

- goed doordacht, gerichte maatregelen genomen

5

- ideaal, alle inrichtingscriteria meegenomen

Inrichting *

1

- los toestel, weinig vrije ruimte
- geen speel- en verblijfsruimte

2

- enkele speelvormen
- beperkte uitdaging (speelvorm en leeftijd)

3

- plek met voldoende speelwaarde voor de beoogde doelgroep en genoeg vrije ruimte

4

- prettige plek; goede verblijfsruimte, speelgelegenheden én vrije ruimte

5

- uitdagende, diverse plek, geschikt voor meerdere doelgroepen
- hoge verblijfs- en speelwaarde

Huidige staat

1

- onveilig

2

- onaantrekkelijk, verweerd

3

- kan beter, maar voldoende

4

- in prima staat

5

- gloednieuw

Klimaatbestendigheid

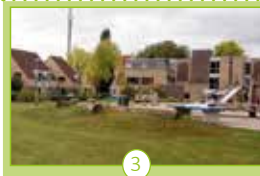
1

- verhard, geen beschutting

2

- (deels) natuurlijke ondergrond, maar geen beschutting
- of verhard, maar wel voldoende beschutting

3

- (deels) natuurlijke ondergrond, beperkte beschutting
- of verhard, maar voldoende beschutting aangevuld met struiken en plantsoenen rondom

4

- (deels) natuurlijke ondergrond en goede beschutting

5

- doelbewust ingericht als klimaatbestendige plek (wadi, waterplein, schaduwzones)

Toegankelijkheid

1

- niet toegankelijk (zandondergrond, omheining, geen verlaagde drempel)

2

- wel toegankelijk (verhard pad, verlaagde opgang)
- maar geen speelgelegenheden

3

- toegankelijk
- extra aandacht voor doelgroep: bv.: voldoende verharde ruimte (bewegingsvrijheid)

4

- toegankelijk
- rekening gehouden met doelgroep: afstemming toesturen en ondergronden en toevoegen speelaanleidingen op verharding

5

- toegankelijk en inclusief!
- mede ingericht voor specifieke doelgroep: ruimte, speeltoestellen, -aanleidingen afgestemd gebruikers met een beperking

* Beoordeling afhankelijk van de soort locatie